

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 28. — ŠTEV. 28.

NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 2, 1924. — SOBOTA, 2. FEBRUARJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

ZADNJE URE WOODROWA WILSONA

Bivšemu predsedniku Wilsonu so ure štete. — Tekom preteklih noči se mu je zdravstveno stanje poslabšalo. — Oslabljeni organizem ne more prenesti napada. — Admiral Grayson in Wilsonova žena ob bolniški postelji. — Izza svojega poraza ni bil Wilson več zapustil Washingtona.

Washington, D. C., 1. februarja. — Bolezen Woodrow Wilsona se je naenkrat obrnila na slabše in zdravniki so smatrali danes njegovo zdravstveno stanje za skrajno kritično.

Že itak oslavljen od štiri leta trajajočega trpljenja, je dobil prejšnji predsednik tekom zadnjih dni prebavni nered, katerega se je smatralo od početka malo važnim, ki pa sedaj ogroža življenje Wilsona.

Včeraj se je njegovo stanje nekoliko izboljšalo in ko je šel spat, so zdravniki domnevali, da bo prihodnji dan dober. Spal pa je slabo in njegov zdravnik, podadmiral Grayson je našel proti jutru vznemirljive znake bolezni. Po završeni preiskavi je rekel: "Njegovo stanje smatram za skrajno resno."

Dr. Grayson je preživel noč na domu Wilsona ter se je mudil skoro ves čas ob bolniški postelji z Mrs. Wilson.

Čeprav je njegova sedanja bolezen presenetljiva za one, ki so ga videli na avtomobilskih izprehodih in v gledališču v zadnjem času, ni tako zelo presenetljiva za njegove zdravnike.

Na zunanje je izgledalo kot da je postal Wilson zopet vsaj približno tak kot je bil nekoč razven, da je težko hodil na levo nogo. Tudi zredil se je nekoliko tekom dolgih mesecev, ko ga ni bilo v javnost.

Tekom zadnjih par tednov se je pričel zanimati za javne zadeve ter bil v stalnem pismenem stiku s svojimi političnimi prijatelji.

Oni, ki so poznali notranjo zgodovino njegovih let trpljenja in osamljenja, so pa poznali delikatno ravnotežje, na katerem je počivalo njegovo zdravje ter vedeli, da lahko dovede najmanjše motenje tega ravnotežja do usodepolnih posledic.

Vsled tega je pomenjal tudi vsak najmanjši prehlad veliko nevarnost za njegovo življenje.

Dr. Grayson je odšel pred tremi dnevi na lovski izlet v North Carolina in tekom njegove odsotnosti si je Wilson pokvaril želodec. Dva dni je bil zelo bolan, a nato je postal boljši. Dr. Grayson se je takoj vrnil v Washington ter obiskal svojega pacienta.

Poleg Mrs. Wilson, ki neprisetano streže svojemu možu, je John Randolph Bolling, tajnik prejšnjega predsednika, edini član Wilsonove domačije.

Z izjemo avtomobilskih izletov ni bil prejšnji predsednik odsoten iz Washingtona tekom treh let, odkar je zapustil Belo hišo ob nastopu nove administracije.

USMRTEL ŽENO IN SAMEGA SEBE.

Akron, Ohio, 31. januarja. — 38-letni trgovec George Funk, je danes tekel za svojo ženo v lekarno, oddal nanjo iz revolverja dva strela ter si nato sam pognal kroglo v glavo. Ko je to storil, je bilo v lekarni dvajset ljudi. Mož in žena sta že par tednov ločeno živela.

ANDERSON V NADALJNIH ŠKIPICIH.

Kot znano je bil prosluli prohibicijski apostol Anderson spoznan krivim sleparije po tretjem redu, ker je ponarejal vpise v knjige Antisalonke Lige. Zvezni davčni uradniki nameravajo sedaj še natančneje pregledati njegove obisti, da ugotovijo, če ni mogoče kaj dolžen državi v zaostalih davkih.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naša banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpoložila na zadnje pošte in izplačila "Poštni čkovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugo, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din. \$12.70
2000 Din. \$25.20
5000 Din. \$62.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za posredno in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpoložila na zadnje pošte in izplačila "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir \$10.00
300 lir \$14.70
500 lir \$24.00
1000 lir \$47.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za posredno in druge stroške.

Za pošiljave, ki prisegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujejo po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospel poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je plačati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 4887 New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Bank.

BIVŠI PREDSEDNIK WILSON IN NJEGOVA ŽENA.

ZADEVA UMORJENE DEKLICE DICKSON

Prihodnji teden bo sklicana velika porota, ki se bo pečala z zadevo umorjene Eme Dickson. Oče umorjene deklince molči.

Bridgeton, N. J., 1. februarja. — Roscoe Ward, kazenski zasledovalec Cumberland okraja, je izjavil, da bo prihodnji teden sklicana okrajna velika porota, da se peča z zadevo Thompsona Dicksona, farmerja iz Briskboro, ki se nahaja v okrajni jetnišnici, obdolžen umora svoje hčerke, Eme Dickson. Oče je bil aretiran po razkritjih, katera je podal oblatim Benjamin Dickson, oče jetnika ter stari oče umorjene deklince.

Thompson Dickson ni hotel v ječi razpravljati o celi zadevi. Vsi napor okrajnega detektiva Lore, ki ga je aretiral, da izvabi iz jetniške priznanje, so ostali neuspešni.

Stari oče, ki ni mogel še nadalje prenašati dejstva, da ve za skrivnost, živi sedaj sam v hiši Dicksona.

Povedal sem svojo povest, — je rekel, — ker se hočem spraviti z Bogom. Bil sem kristijan predno je bil izvršen zločin v noči 13. septembra ter hočem zopet postati kristijan.

Nisem mogel nadalje prenašati tega. Thompson mi je vsaki dan pretel ter me svaril, da ne smem povedati tega, kar sem videl, a jaz sem sedaj govoril resnico.

Oblasti so prepričane, da je k rešitvi skrivnosti pripomoglo seziganje križov pred domom Dickson v ponedeljek ponoči. Te demonstracije so vprizorili Ku Klux Klan. Od onega časa naprej ni mogel stari Benjamin Dickson več spati ter je bil strašno preplašen. Ker ni mogel tega še nadalje prenašati, je poklical k sebi nekega pastora, v kojega cerkev je hodila Ema.

Starček je povedal, da je ubil oče svojo hčerko v napadu jeze, ker je dolgo izostala ter skvarila medtem "jelly", katerega je kuhala na peči. Domače življenje Eme je bilo skrajno žalostno, soglasno z nekaterimi pričami. Živela je z očetom in starim očetom, kajti

PREDSEDNIK POINCARE V VELIKIH ŠKIPICIH

V francoski poslanski zbornici ni vse tako, kot si želi ministrski predsednik. — Obstrukcija raste neprestano.

Pariz, Francija, 1. februarja. — Opozicija v poslanski zbornici je nadaljevala včeraj s svojimi parlamentarnimi manevri, kojih namen je spraviti ministr. predsednika v selabo voljo ter izčrpati njegovo potrpežljivost z neprestanim ventiliranjem razkritja škandalov, zvezanih z vojno odškodnino. Obenem pa hoče obstrukcija ovirati razpravo glede nove davčne predloge vlade. Ministrski predsednik je izjavil izrečno, da mora izročiti zbornici njeni lastni odgovornosti in da je prisiljen slovesno apelirati na njeno vest.

Obstrukcija pa je kljub temu nadaljevala s svojimi taktiki ter porabila vsako tehnično točko za podaljšanje debate glede vojno odškodninskega škandala. Vsled tega ni mogla zbornica rešiti pet in osemdeset amendentov k zvezni davčni predlogi čeprav pripisuje vlada veliko važnost hitri rešitvi te zadeve.

Proti večeru je prišlo do glasovanja glede tretjega člena prvega izmed pet in osemdesetih amendentov v davčni predlogi vlade. Poincare je jasno kazal učinko zavlačevalne politike katere se poslužuje opozicija. Bil je še bolj nervozen kot ponavadi in bolj oster napram svojim nasprotnikom. Izjavil je da je vlada dobro poučena o intrigah, ki se vrše za kulisami parlamenta, dočim se v zbornici sami nadaljuje z obstruktivno debato.

njena mati je umrla. Obiskovala je višjo šolo v Millville ter igrala na orglje v tukajšnji Nazareth cerkvi. Njen oče ni prisostvoval njenemu pogrebu ter je šele tri dni po njeni smrti obvestil oblast, da je "izginila".

Stvorjene so bile posebne organizacije za zasledje morilca deklince. Sedaj pa zahtevajo ljudje "hitro" pravico, kot je v navadi v New Jersey.

ZVERINSKA MATI JE USMRILA OTROKA

Mati, ki je domnevala, da otrok ni njen, temveč zamenjan, je na smrt mučila šestletno deklico. Truplo je vrgla v star vodnjak.

Salem, N. J., 1. februarja. — Okrajni pravdnik Danfel Beckley je izjavil, da se skriva za smrtno otroka, kojega truplo so našli v nekem starem vodnjaku neke hiše v Woodstown. Čudna povest o zasledovanju male Miriam Atkinson Preganjanje pa je bilo posledica domnevanja, da ni bila mala deklica otrok dotične družine.

Mrs. Bessie Atkinson mati otroka, so zaprli v okrajno jetnišnico potem ko so našli truplo otroka. Ona zanika vse. Njen mož, Robert Atkinson, ki je bil tudi aretiran, noče ničesar izjaviti.

Naj govori ona, — je rekel ter pokazal na ženo. — Ona ve vse.

Kljub izjavam Mrs. Atkinson pa je dobil okrajni pravdnik potrdila iz ust številnih sosedov in sorodnikov Atkinsonovih. Krajevni zdravniki bodo izvršili avtopsijsko in oblasti so prepričane, da bodo našli stradanje kot vzrok smrti.

Miriam, ki je bila stara šest let, je bila rojena v neki bolnici v Atlantic City, kjer je živel družina Atkinson do pred enim letom, ko je prišla v Woodstown. Kmalu po rojstvu deklince je mati izjavila, da ni otrok, ki ga je držala v naročju, njen. Trdila je, da so ji vzeli njeno lastno dete ter ji dali drugo.

Od onega časa naprej je Mrs. Atkinson sovražila otroka. Imela je še dva, Lavro staro sedaj štiri in Roberta, starega sedaj dve leti in oba sta dva sta zdrava, normalna otroka. Miriam pa je bila malo več kot okostnjak.

Okrajni pravdnik je izvedel, da je Mrs. Atkinson na vse mogoče načine mučila otroka. Oblašala ga je le v cunje ter mu prepovedala igranje z drugimi otroci.

Glasilo se je tudi, da je imela včasih po cele mesece zaprti Miriam v podstrešni sobi.

Tekom preteklih jeseni je morala biti Miriam vedno doma in vest o krutem postopanju z otrokom se je tako razširila, da so se sosedje pritožili pri policiji, ki je posvarila Mrs. Atkinson ter ji rekla, da mora spustiti otroka na prosto. Njen stric, Frank Atkinson, ki je živel v bližini, je rekel, da ni videl Miriam cel mesec.

Pred nekako enim mesecem je srečal Atkinson neko svojo sorodnico, ki ga je vprašala, kako je Miriam. Povedal ji je, soglasno z informacijami, katere je dobil okrajni pravdnik, da daje njegova žena Miriam le suh kruh in vodo, da pa ne sme nikomur ničesar povedati.

Robert Atkinson se je strašno bal svoje žene ter se večkrat izrazil napram sorodnikom, da je v strahu za svoje lastno življenje. Povesti o krutem postopanju z Miriam potrjuje znanjost trupla deklince. Bila je strašno suha, sama kost in koža.

Odkar so prišli Atkinsonovi v Woodstown, niso sklenili z nikomur prijateljstva. Živeli so sami zase in celo njih sorodniki niso prišli pogosto na obisk, ker je bila Mrs. Atkinson skrajno odurna.

Atkinson je delal kot zidarski pomočnik ter je očividno zaslužil toliko, da bi družina lahko pošteno živela. Policija pa je našla hišo kot praveč breg. Kuhinjska posoda, katere so se še držala jedila je bila pospravljena v obleko vred v kovčge in zaboje, kot da je bila družina pripravljena na beg.

LEWIS JE DOBIL VSO POLNO MOČ

Predsednik United Mine Workers of America je dobil prosto roko pri sklenitvi kontrakta. — Delavci zahtevajo le najboljše mogoči dogovor brez skrčenja dela. Predlog priporočila uveljavljenja štiriletnega kontrakta. — Zadnja seja je bila mirna.

Indianapolis, Ind., 1. februarja. — United Mine Workers konvencija je sprejela včeraj glavno planko v program John L. Lewisa, ki se tiče industrije mehkega premoga, ko je glasovala skoro soglasno, naj se zahteva "najboljši dogovor, ki ga je mogoče dobiti na temelju nobenega skrčenja obratovanja". V nemar pa se je pustilo zahtevu, ki je bila stavljena v prejšnjih letih in ki se tiče petidnevne tedna ter šesturnega delavnika.

Nadaljna planka, ki bo sprejeta danes, priporoča, a ne zahteva štiriletnega kontrakta.

Ta program, o katerem se je že dosti razpravljalo v javnosti, daje političnemu komiteju pet in tridesetih, kateremu načeluje predsednik Lewis, prosto roko, da sklene kakoršenkoli kontrakt, katerega bi smatral komitej zaželjivim, pod pogojem, da ga odobri splošni referendum. Ker bo vsak kontrakt, katerega bi priporočil komitej, odoben od splošnega glasovanja članov premogarske organizacije, pomenja to, da ne bo dne 1. aprila nobene stavke, če bo dosežen dogovor.

Ko se bodo unijski načelniki sestali z delodajalci v Jacksonville, Fla. tekom tekočega meseca, bo glavni namen unijskih zastopnikov ohraniti sedanje mezdne lestvice.

Program se tiče glavnega takozvanega kompetitivnega polja, na kojega mezdni lestvice temelje vse ostale mezdne lestvice. Distrikti, ležeči izven kompetitivnega polja se bodo lahko pogajali s svojimi delodajalci ob katerikoli času, a pod pogojem, da se ne sklene nikakih dogovorov pred dogovorom, ki bo kril centralno kompetitivno polje ali dokler ne bo politični komitej odobril takih dogovorov.

V nasprotju z viharo prejšnjo sejo je bila zadnja seja izvanredno mirna.

Takoj po otvorjenju seje so se ponovili izgredi, dokler ni prišel v dvorano delavski tajnik James Davis. Davis, katerega so cirkularji, katere so delili po dvorani radikale, slikali kot sovražnika dela, je bil dobro sprejet in konvencija se mu je formalno zahvalila za njegov nagovor.

Atkinsonovi so naenkrat sklenili vrniti se v Atlantic City. Mrs. Atkinson je pisala svoji sestri, Mrs. Samler, pismo, v katerem je izjavila, da je Miriam umrla. Mrs. Samler je nato prišla v Woodstown, kjer pa je niso pustili v hišo. Nato je obvestila okrajnega pravdnika.

Mrs. Atkinson je izprva povedala okrajnemu pravdniku, da je Miriam nenadno umrla in da so jo pokopali v bližnjem gozdu, da prihranijo stroške rednega pogreba. Okrajni pravdnik pa je zahteval, naj mu pokažejo grob. Mrs. Atkinson je skoro celo noč vodila policijo po gozdu ter izjavljala, da je pozabila mesto, kjer je bilo truplo zakopano. Pozneje pa je naenkrat izjavila, da leži truplo na dnu sedemnajst čevljev globokega vodnjaka.

Mrs. Atkinson, ki bo kmalu dobila četrto dete, je stara osem in dvajset let.

GRIFFIS SE VRAČA PROTI DOMU.

Hamburg, Nemčija, 31. jan. — Corliss Griffis, ki je bil včeraj izpuščen iz ječe v Mosbachu, je nastopil včeraj svoje potovanje proti domu. Izpuščen je bil le pod pogojem, da takoj zapusti Nemčijo. Griffis se je podal v Nemčijo v namenu, da odvede v Zdr. države ameriškega državljanja Grovera Clevelanda Bergdolla, ki se je bil izognil vojaški službi Združenih držav.

DOBO DELO AMBULANONEGA ZDRAVNIKA.

Moskva, Rusija, 30. januarja. Tekom pogreba sovjetskega ministrskega predsednika Lenina je dr. Rose, načelnik ambulane zboru, pomagal 3216 pacientom, ki so med čakanjem na ulicah omedleli, dobili ozeblino ali pa postali histerični.

DVA OBTOŽENA UMORA.

Včeraj sta bila obtožena umora po prvem redu Edward J. Cosgrave in Alfred Gardini, ki sta umrli dne 10. januarja Johna Hayesa v neki igralnici na Lexington Ave. v New Yorku. Obtožena sta se izgovarjala s pijanostjo.

KANDIDATA PROGRESIVNE STRANKE.

Omaha, Nebr., 31. januarja. — Konvencija Peoples Progressive Party je imeovala predsedniškim kandidatom Roberta R. Pointerja iz Deaborna, Mich., podpredsedniškim kandidatom pa R. M. Harupa iz Omaha.

To je bila prva konvencija ljudske progresivne stranke.

SEPARATISTI TRPINČIJO JETNIKE.

Berlin, Nemčija, 30. januarja. V neki brzojavki iz Speyerja se glasi, da so nekoga bančnega blagajnika, po imenu Griesser, tako mučili v tamošnji separatistični ječi, da je umrl vsled pretresanja možganov.

AMERIŠKE BOJNE LADJE BODO OSTALE V VERA CRUZU.

Washington, D. C., 31. jan. — Mornariški departament je naročil poveljniku lahke križarke "Omaha" in šestih rušilev, naj ostanejo v Vera Cruzu, dokler ne dobi nadaljnjih povelj.

TOLPA PONAREJEVALCEV V ROKAH PRAVICE.

Newyorški detektiv Palma je prišel na sled tolpi mednarodnih ponarejevalcev denarja. Svoje delavnice so imeli v Chicagi in New Yorku. Med njimi so večinoma sami Italijani ter tudi štiri ženske, ki so razpečevali ponarejen denar.

